

ابوالحسن بنی صدر

بنی صدر که در جریان **انقلاب** قرار داشت خود را به **امام** و گروه‌های مبارز آن دوران نزدیک کرد و از خود یک انقلابی متعهد و موثر نشان داد.

فهرست مندرجات

۱ - زندگینامه

۲ - ترندهای بنی صدر

۳ - موثرترین تاکتیک بنی صدر

۴ - چهره واقعی بنی صدر

۵ - فهرست منابع

۶ - منبع

زندگینامه

ابوالحسن بنی صدر، فارغ التحصیل رشته علوم اقتصادی از دانشگاه پاریس و از خانواده‌ای روحانی بود و از معلومات و وسیعی پیرامون جامعه ایرانی برخوردار بود. وی پس از بیست سال اقامت در **فرانسه** در روز ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ همراه با **امام خمینی** و با هواپیمای وی به **تهران** آمد، در آن زمان هیچ‌کس گمان نمی‌کرد که او روزی رئیس جمهور ایران شود.

وی ابتدا در شورای انقلاب عضویت یافت و سپس با سخنرانی‌هایش و به خصوص با مناظره‌ای که با بابک زهرایی در دانشگاه تهران انجام داد، توانست خود را به عنوان روشنفکر تحصیل کرده طرفدار انقلاب در میان مردم معرفی کند و با چاپ روزنامه‌ای تحت عنوان «انقلاب اسلامی» به نقد مشکلات **جمهوری اسلامی** و ارائه تئوری‌های مختلف پیرامون آن می‌پرداخت و به عنوان یک تنورسین در جامعه مطرح شد.

ترندهای بنی صدر

بنی صدر که در جریان انقلاب قرار داشت و با توجه به سابقه مبارزاتی خود و تحصیلات تخصصی‌اش در رشته اقتصاد، خود را به امام و گروه‌های مبارز آن دوران نزدیک کرد و از خود یک انقلابی متعهد و موثر ساخت، و با یک برنامه حساس شده و دقیق، گام به گام به پیش رفت، از فرصت‌های به دست آمده به خوبی بهره برد و با توجه به اینکه مردم انقلابی پیروز آن ایام هیچ‌گونه تجربه‌ای در انتخابات نداشتند، توانست خود را به عنوان نامزد محبوب مردمی جلوه دهد و شهرت مناسبی به دست آورد.

او از ابزارهای موجود همچون سخنرانی در مجامع مردمی و دانشگاهی، مناظره‌های رادیو و تلویزیونی با چهره‌های شاخص، ارائه تئوری‌های اقتصادی، مطبوعات و نفوذ امام خمینی به بهترین وجهی استفاده برد و از رقبای خود پیشی گرفت، رقبایی که هر کدام برای خود وزنه‌ای با سوابقی مشابه بودند. مطبوعات آن روز، با یک برنامه حساس شده، از بنی صدر چهره‌ای سلطنتی که در نظر مردم، تنها کسی که می‌توانست کشور را از **بحران** نجات بخشد و به اوضاع آن دوران، سلمان بخشد معرفی گردید.

او در مصاحبه‌های خود، از مردم دم‌مزد و خود را طرفدار **روحانیت** نشان می‌داد و از روشنفکران انتقاد می‌کرد، به غیر از نظرات اقتصادی برای خروج از **تورم** و **رکود اقتصادی** و تحریم‌های غرب، از **استقلال** و **آزادی** سخن می‌گفت و تنها راه برخورداری از آزادی را استقلال کشور به خصوص ورطه اقتصادی عنوان می‌کرد و با تاسی به مساوات و برای **زن** و **مرد**، سعی در جلب حمایت زنان جامعه داشت.

او با حضور کوتاهش در مقام وزارت به مطالعه ساختار نظام حاکم پرداخت و تا حدودی انتقادات او بر همین پایه قرار گرفته بود و این نقد هم در انتخاب مردم منجلی شد. به نقل از اسناد **لانه جاسوسی**، او در ماه‌های قبل از **انتخابات**، با افرادی از سازمان جاسوسی آمریکا ارتباط برقرار کرده بود و به دنبال جامطلبی فراوان و عدم اعتماد به شورای انقلاب، در جستجوی یک نقطه اتکالی ایمن برای حفظ خود بود، او برای کسب مقام ریاست جمهوری به هر اقدامی دست می‌زد. مثلاً به صورت مخفی سمت مشاور اقتصادی برای یک کمپانی غربی را قبول کرد.

بنی صدر در اقدامی دیگر و برای افزایش محبوبیت مردمی در یک ژست انقلابی، در پیامی کوتاه به ملت **آمریکا** از آنان خواست در همراهی با ملت ایران، حکومت خود را تحت فشار قرار دهند و برای استرداد شاه مخلوع به **ایران** تلاش کنند.

او در زمانی که وزیر امور اقتصاد و دارایی بود خبر از حذف بهره بانکی و ملی شدن تجارت خارجی داد و آن را یک راه نو در اقتصاد ایران جلوه داد، از سویی دیگر اعلام کرد که از سوی **حزب** و گروه سیاسی خاصی کاندید نخواهد شد و رئیس جمهور را معرف همه ملت خواند و نه گروه خاصی. اما بعدها بر خلاف گفته‌های خویش عمل کرد و تمام جناح‌ها و مطبوعات مخالف خویش را زیر سوال برد و به مقابله و بی‌اثر جلوه داده اقدامات آنها پرداخت.

از میان ۱۰۶ کاندیدای معرفی شده برای ریاست جمهوری، اکثر آنها به دلیل واجد صلاحیت نبودن و به دلیل مخالفت با اصول **انقلاب اسلامی** و **قانون اساسی** توسط موسوی خویینی‌ها رد صلاحیت شدند.

بنی صدر با جوسازی علیه جلال‌الدین فارسی مبنی بر ایرانی الاصل نبودن، موجب استعفای او شد و دکتر آیت هم قبلاً به نفع جلال‌الدین فارسی کنار مگیری کرده بود، **جامعه مدرسین** در فرصت کوتاهی که تا انتخابات مانده بود دکتر حسن حبیبی را کاندید کرد که در مقابل حجم تبلیغات طرف مقابل، چهره‌ای شناخته شده نبود.

بنی صدر به مند مطبوعت طرفدار خویش و با تبلیغ فرآوان و استفاده از تاکتیک‌های غربی در برنامه‌های تبلیغاتی خویش و با شعار «بنی صدر، صد در صد» توانست مقبولیت مردمی را از آن خود کند و با عوام فربیی‌های گسترده، اکثریت آراء را به دست آورد.

موثرترین تاکتیک بنی صدر

بنی صدر با تیزبینی خاصی، از موقعیت مستحکم امام در قلوب مردم ایران آگاه شده بود و خود را از طرفداران امام معرفی کرد، و همراه با امام به ایران مراجعت نمود. و با صحنه‌سازی توانست این تلقی را در جامعه تقویت کند که کاندیدای مورد نظر امام، خود وی می‌باشد. علاوه بر این برخی از [علما](#) و [روحانیون](#) بلندپایه و روشنفکران نیز به حمایت از بنی صدر پرداختند و او از راه حمایت وسیع مردمی برخوردار ساختند.

بنی صدر با [اعتماد به نفس](#) فرآوان و با [غرور](#) به سخنرانی می‌پرداخت و یکبار اظهار داشت که جز [مسعود رجوی](#)، بقیه کاندیداها کوچکترین پایگاهی در میان مردم ندارند. او با اعلام اینکه برنامه‌های انتخاباتی همه زودبند و باندبازی است به جوسازی پرداخت. در اولین انتخابات ریاست جمهوری که در بهمن ۱۳۵۸ و به فاصله کمتر از یک سال از پیروزی انقلاب برگزار شد، بنی صدر توانست با حدود ۱۱ میلیون رای از مجموع ۱۴ میلیون رای، سایر رقیبان خود را از جمله شهید محمد حسین آیت، صادق قطب‌زاده، دریادار مدنی، کاظم سامی، صادق طباطبایی، داریوش فروهر و حسن حبیبی را پشت سر بگذارد.

مراسم تنفیذ ریاست جمهوری با اصرار او، در بیمارستان و در حضور امام خمینی که به دلیل بیماری قلبی بستری شده بود در ۱۵ بهمن ماه برگزار شد و او رسماً در مقابل امام [سوگند](#) یاد کرد.

چهره واقعی بنی صدر

بنی صدر بعد از مدتی چهره واقعی خود را نشان داد، ارتباط او با [مجاهدین خلق](#) و [نهضت آزادی](#) و [جبهه ملی](#) به تدریج برای مردم روشن می‌شد و کم‌کم کار را به جایی رساند که علناً علیه امام مسائلی را مطرح کردند.

او [سپاه پاسداران](#) را به انتقاد می‌گرفت و [بهشتی](#) و طرفدارانش را خشونت‌طلب معرفی می‌کرد و تحت عنوان چماق بدستان از آنها یاد می‌کرد و می‌کوشید با یک کودتای فرهنگی آنها را از صحنه سیاسی کشور حذف کند.

او همچنین به دخالت در امور رهبری و امور قضائی و اعتراض به عزل و نصب‌های [قوه قضائیه](#) می‌پرداخت و چنین وانمود می‌کرد که رئیس جمهور هماهنگ کننده سه قوه است و بر همه آنها نظارت دارد.

در سال ۱۳۶۰ به دنبال تشدید اختلافات میان رئیس جمهور با نخست‌وزیر و مجلس و بلا تکلیف ماندن برخی وزارتخانه‌ها، بنی صدر با طرح شعاع [رفراندم](#) می‌کوشید به اهداف خود دست یابد.

در اواخر دوره ریاست جمهوری وی، اسناد محرمانه از وزارت امور خارجه به دستور مستقیم وی خارج شد، که منجر به بی‌اعتمادی مردم شد. از دیگر اقدامات او، مذاکره با آمریکا و عذرخواهی از [تسخیر لانه جاسوسی](#) بود که بیش از پیش وجهه او را در اذهان عمومی تخریب کرد. او دانشجویان را تند و افراطی خواند و به نقض قانون اساسی متهم کرد.

بنی صدر با تضعیف سپاه عملاً موجب سقوط [خر مشهر](#) شد، به همین دلیل، امام او را از منصب فرماندهی کل قوا معزول کرد. در تیرماه ۱۳۶۰ مجلس حکم به عدم کفایت سیاسی بنی صدر داد و امام نیز او را از ریاست جمهوری عزل کرد. وی مدتی بعد به همراه مسعود رجوی به طور پنهانی ایران را ترک کرد.

فهرست منابع

- ۱- روان بخش، قاسم، بازخوانی پرونده یک رئیس جمهور، همای غدیر، ۱۳۸۲، اول.
- ۲- بنی صدر، ابوالحسن، مشکلات سیاسی موجود در ایران و راه حل اسلامی آن، پیام آزادی، ۱۳۵۷، اول.
- ۳- دانشجویان مسلمان خط امام، اسناد لانه جاسوسی آمریکا، جلد نهم.
- ۴- علی بابائی، داود، بیست و پنج سال در ایران چه گذشت، امید فردا، ۱۳۸۳، اول، جلد دوم.
- ۵- خلخالی، صادق، خاطرات آیت‌الله خلخالی، سایه، ۱۳۷۹، اول.
- ۶- بنی صدر، ابوالحسن، نشریه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹.
- ۷- نشریه کیهان، ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹.
- ۸- نشریه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹.
- ۹- موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ظهور و سقوط بنی صدر.
- ۱۰- برگرفته از وب سایت جمهوری اسلامی، مشکلات اقتصادی انقلاب.

منبع

[سایت پژو و هه، برگرفته از مقاله «بنی صدر»، تاریخ بازیابی ۹۵/۱۰/۱۲.](#)

رده‌های این صفحه: [انقلاب اسلامی](#) | [تراجم](#) | [رؤسای جمهور ایران](#) | [مبارزان ایران](#) | [مقالات پژو و هه](#)